

Anonimizált változat

C-307/24 – 1

C-307/24. sz. [Momeut]ⁱ ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2024. április 26.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour de cassation (Luxemburg)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. április 25.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

NB

Ellenérdekű fél:

Caisse pour l'avenir des enfants

1. TÉNYÁLLÁS

- 1 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél, NB, Belgiumban él és Luxemburgban dolgozik. Felesége is dolgozik, és saját jövedelemmel rendelkezik. Korábbi kapcsolatából két gyermeke van, akik a házastársak közös otthonában élnek. Az e gyermekek feletti szülői felügyeletet az anya és a biológiai apa közösen gyakorolja, akinek minden gyermek után 150 euró tartásdíjat kell fizetnie.
- 2 NB a felesége két gyermeke után egy ideig részesült az alperes Caisse pour l'avenir des enfants (a gyermekek jövőjéért alap) által folyósított családi támogatásban. Ezt követően e támogatást 2016. augusztus 1-jére visszamenő hatállyal megvonták tőle, azzal az indokkal, hogy a gyermekeket a code de la

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

sécurité sociale luxembourgeois (luxemburgi társadalombiztosítási törvénykönyv) 269. és 270. cikke alapján már nem lehet családtagnak tekinteni.

Az eljárás előzményei

- 3 A Conseil arbitral de la sécurité sociale (társadalombiztosítási választottbírói tanács, Luxemburg) helyt adott a keresetnek, és úgy ítélte meg, hogy vissza kell állítani az NB részére folyósított családi támogatás kifizetését. A fellebbezési eljárásban a Conseil supérieur de la sécurité sociale (legfelsőbb társadalombiztosítási tanács, Luxemburg) megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, és megerősítette, hogy meg kell vonni a családi támogatást. A másodfokon hozott határozattal szemben jelenleg a Cour de cassationhoz (államtanács, Luxemburg) fordulnak felülvizsgálati kérelemmel.

A fellebbezés tárgyában hozott, megítáradott ítélet

- 4 A 2016. július 23-i törvény, amely 2016. augusztus 1-jén lépett hatályba, módosította a társadalombiztosítási törvénykönyvet. Az említett törvénykönyv új 269. és 270. cikke szerint a házastárs gyermekei már nem tekinthetők a határ menti ingázó munkavállaló családtagjainak. A Bíróság a 2020. április 2-i ítéletében (C-802/18, ECLI:EU:C:2020:269) kimondta, hogy „a határ menti ingázó munkavállaló által a valamely tagállamban foglalkoztatottként folytatott tevékenységtől függő családi támogatás [az uniós jog] értelmében vett szociális kedvezménynek minősül” (23. pont), és hogy „[az uniós joggal] ellentétesek azok a tagállami rendelkezések, amelyek értelmében a határ menti ingázó munkavállalókat csak a saját gyermekeik után illeti meg az általuk e tagállamban foglalkoztatottként folytatott tevékenységtől függő családi támogatás, házastársuknak a velük leszármazáson alapuló rokon kapcsolatban nem álló gyermekei után azonban nem – *akiknek a tartásához viszont hozzájárulnak* –, holott az e támogatáshoz való jog az említett tagállamban lakóhellyel rendelkező valamennyi gyermeket megilleti” (71. pont).
- 5 A 2004/38/EK irányelv¹ 2. cikke 2. pontja c) alpontjának alkalmazásában a családi támogatásra való jogosultsághoz a migráns munkavállalónak hozzá kell járulnia házastársa gyermekének eltartásához. A fellebbezési bíróság azon a véleményen van, hogy a Bíróság nem ismerte el a határ menti ingázó munkavállaló számára annak lehetőségét, hogy a 2004/38 irányelv 2. cikke 2. pontja c) alpontjának első fele szerinti vélelem alapján ilyen bizonyítékot szolgáltatasson a mostohagyermek esetében, és ezt a vélelmet a migráns munkavállaló egyenesági leszármazottaira tartotta fenn, akik, ha 21 életévüket még nem töltötték be, vélelmezetten családtagok (és 21 évnél idősebb korukban is családtagok, amennyiben megállapítást nyer, hogy eltartottak).

¹ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv.

- 6 A Bíróság kiemelte, hogy az eltartott családtagi jogállás olyan ténybeli helyzetből ered, „amelyet a tagállamnak, és adott esetben a nemzeti bíróságoknak kell vizsgálniuk. A határ menti ingázó munkavállaló eltartott családtagjának e minősége, ha az e munkavállaló házastársa vagy elismert élettársa gyermekének helyzetére vonatkozik, ekképpen objektív körülményekből tűnhet ki, például, ha e munkavállalónak és a hallgatónak közös lakóhelye van, anélkül hogy meg kellene határozni, hogy miért járul hozzá a határ menti ingázó munkavállaló a hallgató eltartásához, vagy anélkül hogy pontosan számszerűsíteni kellene e hozzájárulás mértékét” (2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 60. pont; 2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants [A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, C-802/18, EU:C:2020:269, 50. pont).
- 7 Az első fokon eljáró bíróság helyesen vette figyelembe a közös lakóhelyet annak értékelése során, hogy az érintett hozzájárul-e házastársa gyermekeinek eltartásához. Mindazonáltal a Bíróság által használt kifejezésekből az következik, hogy nem ez az egyetlen szempont, amelyet figyelembe kell venni, mivel arra csak példaként hivatkoztak az objektív elemek általánosabb fogalmának illusztrálására érdekében.
- 8 Nem vitatott, hogy a gyermekek az érintett és felesége által alkotott háztartásban élnek, hogy a gyermekek biológiai anyja saját jövedelemmel rendelkezik, hogy a szülői felügyelet közös, és a biológiai apának minden gyermek után tartásdíjat kell fizetnie. Ebből következik, hogy az anya képes hozzájárulni gyermekei eltartásához a házasság felbontásából eredően őt terhelő fél részben. Emlékeztetni kell arra, hogy főszabály szerint a biológiai szülők a közös gyermekek eltartásához és neveléséhez a saját erőforrásaikkal, a másik szülő erőforrásaival és a gyermekek szükségleteivel arányosan járulnak hozzá, és a szülők elválása esetén az eltartásukhoz és a nevelésükhöz való hozzájárulás az esettől függően az egyik szülő által a másik szülő részére fizetett tartásdíj formáját ölti. Ennélfogva a biológiai szülők viselik a gyermek eltartásának teljes költségét.
- 9 E megállapítást nem kérdőjelezi meg az NB által benyújtott, a háztartás költségeire vonatkozó átutalási igazolások, mivel ezen adatokból nem következik, hogy ő a hitelszámla egyedüli tulajdonosa, és nincs feltüntetve, hogy e költségek mely gyermek javára merültek fel. Egyéb bizonyítékok hiányában nem bizonyították jogilag megkövetelt módon, hogy a mostohaapa hozzájárul a gyermekek eltartásának költségeihez.

2. A FELÜLVIZSGÁLATI KÉRELEM JOGALAPJAI

Az első jogalap első része

- 10 A megerősített ítélkezési gyakorlat szerint a munkavállaló családtagi jogállása azon elv hatálya alá tartozik, „amely szerint az Unió egyik alapját képező, a munkavállalók szabad mozgását biztosító rendelkezéseket tágan kell értelmezni” (2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15,

EU:C:2016:955, 58. pont; 1987. június 18-i Lebon ítélet, 316/85, EU:C:1987:302, 21–23. pont). A tág értelmezés ezen elve alkalmazandó, „ha a határ menti ingázó munkavállalónak a házastársa vagy az elismert élettársa gyermekeinek eltartásához való hozzájárulásáról van szó” (2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 59. pont). A tág értelmezés ezen elvét alkalmazva a Bíróság úgy ítélte meg, hogy „a határ menti ingázó munkavállaló eltartott családtagjának e minősége” nem feltételezi a „tartáshoz való jogot”, hanem „ténybeli helyzetről” van szó, és e minőség „ha az e munkavállaló házastársa [...] gyermekének helyzetére vonatkozik, ekképpen objektív körülményekből tűnhet ki, például, ha e munkavállalónak és a hallgatónak közös lakóhelye van, anélkül hogy meg kellene határozni, hogy miért járul hozzá a határ menti ingázó munkavállaló a hallgató eltartásához, vagy anélkül hogy pontosan számszerűsíteni kellene e hozzájárulás mértékét” (2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:95, 60. pont), és hogy az a követelmény, hogy a határ menti ingázónak hozzá kell járulnia házastársa gyermekének eltartásához, „olyan ténybeli [helyzet], amelyet a hatóságoknak és adott esetben a nemzeti bíróságoknak az érintett által benyújtott bizonyítékok alapján és anélkül kell értékelniük, hogy meg kellene határozniuk e hozzájárulás okait, vagy számszerűsíteniük kellene annak pontos mértékét” (2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants [A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, C-802/18, EU:C:2020:269, 50. pont).

- 11 A megtámadott ítélet ugyanakkor megszorítóan értelmezi a határ menti ingázó munkavállaló „családtagjának” e jogállását, amennyiben a munkavállaló hozzájárulásának fennállását a „hozzájárulás okaitól” annak függvényében tette függővé, hogy az összefügg-e a biológiai szülők mulasztásával, vagy sem, valamint e hozzájárulás „mértékének” a biológiai szülőkre tekintettel történő értékelésétől, ami sérti a Bíróság ítélkezési gyakorlatát.

Az első jogalap második része

- 12 A 2004/38/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében a 21. életévüket be nem töltött gyermekeket eltartottnak kell tekinteni. E vélelem alkalmazandó a határ menti ingázó munkavállalók házastársainak gyermekeire, amint a C-401/15–C-403/15. sz. ügyre vonatkozó főtanácsnoki indítvány 70. és 71. pontjából kitűnik, amelyet a Depesme és társai ítélet (C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 61–62. pont) kifejezetten megerősített (a hallgató „mostohaapja” helyzetében lévő munkavállalóra vonatkozóan). Ez a megoldás a munkavállaló családtagjának tág értelmezésére vonatkozó elv tekintetében is érvényes. A megtámadott ítélet azzal, hogy nem ismerte el NB számára e vélelem kedvezményét, megsértette a 2004/38/EK irányelv 2. cikkének 2. pontját.

Az első jogalap harmadik része

- 13 A munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló EUMSZ 45. cikk magában foglalja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a

javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében. A Bíróság megállapította, hogy a [...] 883/2004 rendelet 1. cikkének – a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével és a 2004/38/EK irányelv 2. cikkének 2. pontjával összefüggésben értelmezett – i) pontját és 67. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétesek azok a tagállami rendelkezések, amelyek értelmében a határ menti ingázó munkavállalókat csak a saját gyermekeik után illeti meg [a] családi támogatás, házastársuknak a velük leszármazáson alapuló rokoni kapcsolatban nem álló gyermekei után azonban nem – akiknek a tartásához viszont hozzájárulnak –, holott az e támogatáshoz való jog az említett tagállamban lakóhellyel rendelkező valamennyi gyermeket megilleti. Ennélfogva, e döntéssel a megtámadott ítélet megsértette a „munkavállalók szabadságának és a közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetés tilalmának” a fent hivatkozott rendelkezésekben rögzített elvét.

Az első jogalap negyedik része (másodlagos)

14 Előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket kell feltenni, amennyiben a Cour de cassation (semmitőszék) az első jogalap első három részének elutasítását tervezi (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés benyújtásának kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet megalapozó és az EJEE 6. cikkét sértő jogellenes elutasítása):

1) Ellentétes-e azzal az elvvel, amely szerint „a munkavállalók szabad mozgását – amely az Unió egyik alapját képezi – biztosító rendelkezéseket tágan kell értelmezni” (Depesme és társai ítélet, 58. pont), ha valamely tagállam rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy a határ menti ingázó munkavállalók nem részesülhetnek az e tagállamban történő keresőtevékenységükhöz kapcsolódó családi támogatásban házastársuk gyermekei után, ha e gyermekek kiskorúak, és a határ menti ingázó munkavállalóval egy háztartásban élnek, mivel a gyermek biológiai szülei szintén részt vesznek, vagy képesek részt venni a gyermek eltartásában?

2) Vonatkozik-e a 2004/38/EK irányelv 2. cikke 2. pontjának c) alpontján alapuló vélelem, amely szerint a 21. életévüket be nem töltött gyermekek eltartottnak minősülnek, a határ menti ingázó munkavállaló házastársának velük egy háztartásban élő gyermekeire?

3) Ellentétes-e s az EUMSZ 45. cikk (1) és (2) bekezdéséből következő „munkavállalók szabad mozgásának” elvével és a hátrányos megkülönböztetés tilalmával, valamint a 492/2011/EK rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével és a 2004/38/EK irányelv 2. cikkének 2. pontjával összefüggésben értelmezett 883/2004 rendelet 1. cikkének i) pontjával és 67. cikkével az, ha valamely tagállam rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy a határ menti ingázók nem részesülhetnek az e tagállamban történő keresőtevékenységükhöz kapcsolódó családi támogatásban házastársuk gyermekei után, ha e gyermekek 21 év alattiak, és a határ menti ingázó munkavállalóval egy háztartásban élnek, és e munkavállaló részt vállal annak a háztartásnak a költségeiben, amelyhez a

gyermek tartozik, azzal az indokkal, hogy a gyermek biológiai szülei is részt vesznek a gyermek eltartásában, holott az e támogatáshoz való jog az említett tagállamban lakóhellyel rendelkező valamennyi gyermeket megilleti?

Második jogalap

- 15 Azt kifogásolják, hogy a megtámadott ítélet megsértette az EJEE 12. kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkét és az EJEE 14. cikkét, amelyek a szociális ellátásokra való jogosultságra alkalmazandók. Annak értékeléséhez, hogy fennáll-e az e rendelkezések értelmében vett hátrányos megkülönböztetés, az EJEB „rendkívül meggyőző értéket” társít. Márpedig a Bíróság már megállapította, hogy számos luxemburgi rendelkezés hátrányosan megkülönböztető jellegű a határ menti ingázó munkavállalók tekintetében (például: 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, [C-20/12, EU:C:2013:411]; 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet [C-238/15, EU:C:2016:949]; 2019. július 10-i Aubriet ítélet [C-410/18, EU:C:2019:582]). A határ menti ingázó munkavállaló „családtagja” jogállásának és a házastársuk közös otthonukban élő kiskorú gyermekei eltartásában való részvételének megszorító értelmezését elfogadva, többek között azáltal, hogy megtagadja a 2004/38/EK irányelv 2. cikkének 2. pontján alapuló vélelem alkalmazását, amely szerint a 21. életévüket be nem töltött kiskorú gyermekek eltartottnak tekintendők, valamint azáltal, hogy a munkavállalónak a vele közös háztartásban élő kiskorú gyermekek eltartásában való részvételét „e hozzájárulás okaitól” és e hozzájárulás „mértékének” a szülőkhöz viszonyított értékelésétől teszi függővé, míg az említett tagállamban lakóhellyel rendelkező valamennyi gyermek jogosult a jogvita tárgyát képező családi támogatásra, a megtámadott ítélet újabb, jogellenes hátrányos megkülönböztetést alkalmazott a határ menti ingázó munkavállalók és a belföldi illetőségű munkavállalók között, amely állampolgárságon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, és amely nem alapul semmilyen jogszerű célon, megsértve ezzel a fent említett rendelkezéseket.

3. A COUR DE CASSATION (SEMMÍTŐSZÉK) ELEMZÉSE

Az európai unió jog értelmezéséről

- 16 A Bíróság így a határ menti ingázó munkavállaló azon jogát, hogy családi támogatásban részesüljön házastársának azon gyermeke után, akivel nincs leszármazáson alapuló rokoni kapcsolata, annak bizonyításától tette függővé, hogy teljesíti a gyermek eltartásának biztosítására vonatkozó feltételt (2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants [A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, C-802/18, EU:C:2020:269).
- 17 E kritériumot alkalmazva a fellebbviteli bíróság a családi támogatás visszavonásáról szóló határozat indokolása érdekében,
- hallgatólagosan, de szükségszerűen kimondta, hogy a határ menti ingázó munkavállaló és a gyermekek anyja közötti házasság

fennállásának, valamint a határ menti ingázó munkavállaló, a felesége és a gyermekek közös lakóhelye fennállásának bizonyítékai önmagukban vagy összességükben nem bizonyítják a feltétel teljesülését,

- megállapította, hogy a két biológiai szülőnek lehetősége van arra, hogy hozzájáruljanak a gyermekek eltartásához és ahhoz hozzá is járulnak, mivel az anya kereső tevékenységet folytatott, és az apának 150 euró indexált tartásdíjat kellett fizetnie minden gyermek után, és ebből azt a következtetést vonta le, hogy „a biológiai szülők viselik a gyermekük eltartásának teljes költségét”,
  - megállapította, hogy a háztartás költségeire vonatkozó átutalások igazolása nem bizonyítja jogilag megkövetelt módon, hogy NB hozzájárult a gyermekek eltartásához, mivel nem bizonyított, hogy ő volt a megterhelt számla egyedüli tulajdonosa.
- 18 Az „eltartáshoz való hozzájárulás” fogalmát a Bíróság eredetileg annak kimondására használta, hogy a határ menti ingázó munkavállaló szociális kedvezmény címén állami ellátásban, a jelen esetben felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásban részesülhet saját gyermeke után, amennyiben továbbra is hozzájárul a gyermek eltartásához (1992. február 26-i Bemini ítélet, C-3/90, EU:C:1992:89, 25. és 29. pont; 1999. június 8-i Meeusen ítélet, C-337/97, EU:C:1999:284, 19. pont; 2012. június 14-i Európai Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-542/09, EU:C:2012:346, 35. pont; 2013. június 20-i Guirsch ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 39. pont), anélkül, hogy a fogalmat ezen ítéletek meghatározták volna.
- 19 Ezt követően, továbbra is a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott, de a határ menti ingázó munkavállalóval leszármazáson alapuló rokon kapcsolatban nem álló gyermekhez kapcsolódó, felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi szociális kedvezményrel összefüggésben a Bíróság pontosította a „tartáshoz való hozzájárulás” kifejezés jelentését, megállapítva először is, hogy az „nem feltételezi az eltartásra való jogosultságot” (2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 58. pont), majd hozzátette, hogy „az eltartott családi minőség ténybeli helyzetből ered. Egy olyan családtagról van szó, akinek támogatását a munkavállaló biztosítja, anélkül hogy szükséges lenne vizsgálni e támogatás igénybevételenek okait, és azt, hogy az érintett képes lenne-e javadalmazással járó munkavégzéssel fedezni saját szükségleteit” (58. és 59. pont). Ebből azt a következtetést vonta le, hogy „az eltartott családi minőség olyan ténybeli helyzetből ered, amelyet a tagállamnak, és adott esetben a nemzeti bíróságoknak kell vizsgálniuk. A határ menti ingázó munkavállaló eltartott családtagjának e minősége, ha az e munkavállaló házastársa vagy elismert élettársa gyermekének helyzetére vonatkozik, ekképpen objektív körülményekből tűnhet ki, például, ha e munkavállalónak és a hallgatónak közös lakóhelye van, anélkül hogy meg kellene határozni, hogy miért járul hozzá a határ

menti ingázó munkavállaló a hallgató eltartásához, vagy anélkül hogy pontosan számszerűsíteni kellene e hozzájárulás mértékét” (60. pont).

- 20 A Bíróság ezt követően a „tartáshoz való hozzájárulás” kritériumát alkalmazta arra a kérdésre, hogy a határ menti ingázó munkavállaló részesülhet-e családi támogatásból álló szociális kedvezményben egy olyan gyermek után, akivel nem áll leszármazáson alapuló rokoni kapcsolatban, és határozatának indokolásában kimondta, hogy „a határ menti ingázó munkavállaló gyermeke, aki közvetve részesülhet az ez utóbbi rendelkezésben szereplő szociális kedvezményekben, nem kizárólag azt a gyermeket jelenti, aki leszármazáson alapuló rokoni kapcsolatban áll e munkavállalóval, hanem az említett munkavállaló házastársának, illetve regisztrált élettársának gyermekét is, ha e munkavállaló hozzájárul e gyermek eltartásához. A Bíróság szerint ez utóbbi követelmény olyan ténybeli helyzetből ered, amelyet a közigazgatási szerveknek és adott esetben a nemzeti bíróságoknak kell az érintett által szolgáltatott bizonyítékok alapján értékelniük, anélkül hogy meg kellene határozniuk e hozzájárulás okait, vagy számszerűsíteniük kellene annak pontos mértékét” (2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants [A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, C-802/18, EU:C:2020:269, 50. pont). A Bíróság valójában pontosította, hogy „a gyermek biológiai apja nem fizet tartásdíjat HY után. Úgy tűnik tehát, hogy HY anyjának házastársa, FV hozzájárul a gyermek eltartásához, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia” (52. pont).
- 21 A Bíróság megállapította továbbá, hogy „a határ menti ingázó munkavállaló azon »családtagjának« fogalma, akiket a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében közvetve megillet az egyenlő bánásmód, megfelel a »családtag« 2004/38 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett fogalmának, amely magában foglalja a házastársat, illetve az uniós polgár azon élettársát, akivel regisztrált élettársi kapcsolatban él, az egyenes ági leszármazottakat, akik 21. életévüket nem töltötték be vagy eltartottak, valamint a házastárs és az élettárs egyenesági leszármazottait. A Bíróság e tekintetben figyelembe vette többek között a 2014/54 irányelv (1) preambulumbekkezdését, 1. cikkét és 2. cikkének (2) bekezdését” (51. pont).
- 22 A Cour de cassation (semmitőszék) abból az állításból, hogy a „tartáshoz való hozzájárulás” kifejezés ténybeli helyzetből ered, azt a következtetést vonja le, hogy nem a Bíróság és a Cour de cassation (semmitőszék) felülvizsgálati jogkörébe tartozó, tisztán ténybeli fogalomról van szó, hanem ez a kifejezés annak hangsúlyozására irányul, hogy ezt a kifejezést a gyermek tartási jogának figyelmen kívül hagyásával kell értékelni (lásd: 2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 58. pont).
- 23 A Cour de cassation (semmitőszék) ezt követően a fentiekből azt a következtetést vonja le, hogy a szociális kedvezményekre vonatkozó szabályozás keretében a „tartáshoz való hozzájárulás” fogalma az európai uniós jog olyan önálló fogalmának minősül, amely egységes alkalmazást és értelmezést igényel.

- 24 Márpedig ilyen egységes értelmezés jelenleg nem biztosított a vita elemei által felvetett kérdések tekintetében.
- 25 E tekintetben a Cour de cassationnak (semmitőszék) meg kell vizsgálnia a 2016. december 15-i Depesme és társai ítéletben (C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 60. pont) foglalt, „objektív [körülmények], például, ha e munkavállalónak és a hallgatónak közös lakóhelye van” kapcsán hivatkozott példa terjedelmét, egyrészt azon kérdést illetően, hogy ezen elemre egyszerű példaként vagy éppen ellenkezőleg, feltételként hivatkoznak-e, ebben az esetben az a kérdés merül fel, hogy elegendő vagy szükséges feltételről van-e szó, másrészt pedig azzal kapcsolatban, hogy a közös lakóhely finanszírozási módja számít-e, amennyiben meg kell vizsgálni, hogy a határ menti ingázó munkavállaló részben vagy egészben járul-e hozzá az említett finanszírozáshoz.
- 26 A gyermek figyelembe veendő azon szükségleteit illetően, amelyek kielégítéséhez a határ menti ingázó munkavállaló hozzájárul, a bíróság azt a kérdést veti fel, hogy csak a gyermek megélhetéséhez szükséges étkezési és alapvető szükségleteket kell-e figyelembe venni (élelem, ruházat, lakhatás, nevelés stb.), vagy általában bármilyen kiadást, beleértve a kényelmi vagy pusztán komfortkiadásokat is (mobiltelefon, étterem, jogosítvány stb.), vagy akár a hivatkozott, fényűző vagy luxuskiadásokat is (elektronikus berendezések rendszeres vásárlása, távoli országokban történő utazás stb.), amelyek célja egy adott életszínvonal biztosítása.
- 27 Azon módozatokat illetően, amelyek szerint a határ menti ingázó a gyermek eltartásához hozzájárul, a bíróság azt a kérdést veti fel, hogy a határ menti ingázó munkavállaló gyermek eltartásához való hozzájárulásának közvetlenül a gyermeknek történő készpénzkifizetés formáját kell-e öltenie, vagy a gyermek érdekében eszközölt kiadások formáját is öltheti. Ugyanebben az összefüggésben felmerül a kérdés, hogy a kiadást – amint azt a főügyési hivatal következtetései sugallják – a gyermek konkrét, sőt kizárólagos érdekében kell-e teljesíteni, vagy a család közös érdekében felmerült költségeket (jelzálogkölcson havi összege, bérleti díj, közösen használt berendezések vásárlása stb.) is figyelembe kell venni. Továbbra is a konkrét módozatok kapcsán merül fel az a kérdés, hogy a határ menti ingázó munkavállaló által a gyermek eltartásához való hozzájárulással kapcsolatban vállalt költségeknek visszatérően, bizonyos rendszerességgel vagy időszakosan kell-e felmerülniük (ingatlankölcson, bérleti díj, villamosenergia- és fűtési költségek, telefonszámlák stb.), vagy az egyszeri kiadások (ruházati cikkek eseti vásárlásai stb.) viselését is figyelembe kell-e venni. Végül, elismerve, hogy a Bíróság pontosítja, hogy a tényállás értékelése keretében nem szükséges meghatározni a határ menti ingázó munkavállaló hozzájárulásának okait, és nem kell számszerűsíteni annak pontos mértékét (2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 64. pont; 2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants [A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, C-802/18, EU:C:2020:269, 50. pont), a bíróság arra keresi a választ, hogy figyelembe kell-e venni bármilyen csekély összegű hozzájárulást, vagy annak jelentős mértékűnek kell lennie, és ez utóbbi esetben e

kritériumot a gyermek szükségleteire vagy a határ menti ingázó munkavállaló pénzügyi helyzetére tekintettel kell-e értékelni.

- 28 Emellett a pénzeszközök eredete is kérdéseket vethet fel, mivel bizonyos esetekben a határ menti ingázó munkavállaló házastársával vagy bejegyzett élettársával – a gyermek szülőjével – együtt bankszámlát tart fenn, amely arra szolgál, hogy kifizesse azokat a költségeket, amelyekre a bírósági eljárás során hivatkoztak annak bizonyítása érdekében, hogy a gyermek „eltartásához való hozzájárulásra” vonatkozó feltétel teljesült, anélkül hogy e számlát kizárólagosan ő töltené fel, és anélkül, hogy bizonyítaná, hogy milyen mértékben tölti fel ezt a számlát, amely esetben felmerül a kérdés, hogy a gyermek szükségleteihez való hozzájárulás a határ menti ingázó munkavállalótól származik-e.
- 29 A bíróság kérdést fogalmaz meg továbbá a Bíróság által a 2016. december 15-i Depesme és társai ítéletben (C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 62. pont) tett azon pontosítás tartalmát illetően is, amely szerint „az uniós jogalkotó úgy tekinti, hogy a gyermekek eltartását 21 éves korig vélelmezik”; a kérdés az, hogy pusztán e korra vonatkozó feltétel folytán vagy más tényezőkkel együttesen úgy kell-e tekinteni, hogy a határ menti munkavállaló hozzájárul a 21 év alatti gyermek szükségleteinek ellátásához.
- 30 Ezt követően meg kell vizsgálni azt a kérdést, hogy a szülők mennyiben járulnak hozzá a gyermek szükségleteihez. E személyek számára a törvény írja elő a tartási kötelezettséget, szemben a határ menti ingázókkal, akiket nem terhel ilyen kötelezettség. A gyermek „eltartásához való hozzájárulás” kritériuma ezzel szemben a tények értékelését követeli meg a határ menti ingázó esetében. Ennélfogva felmerül a kérdés, hogy a határ menti ingázó munkavállaló hozzájárulásának kizárásához elegendő-e a szülők tartási kötelezettségének fennállását és mértékét megállapítani, vagy ezen felül azt is meg kell győződnie, hogy a szülők tartási kötelezettségét megfelelő összegben állapították-e meg, és ténylegesen teljesítik-e tartási kötelezettségüket, ami szükségtelenné tenné a határ menti ingázó munkavállaló kiegészítő vagy további hozzájárulását. Az ilyen ellátás tényleges kifizetésének hiányában felmerül a kérdés, hogy meg kell-e vizsgálni, hogy a határ menti ingázó munkavállaló házastársa vagy regisztrált élettársa legalábbis megkísérelt-e végrehajtási intézkedéseket elérni, és hogy végső soron a határ menti ingázó munkavállaló hozzájárulása az egyik szülő mulasztását pótolja-e. Ezen eltartási ellátás, valamint azon kérdés tekintetében, hogy azt megfelelő összegben határozták-e meg, a meghatározás bírósági vagy szerződéses úton történő módja esetleg jelentőséggel bírhat. E szempontok kapcsolódhatnak a fent említett azon kérdéshez, hogy milyen, a gyermekkel kapcsolatos kiadásokat kell figyelembe venni. Ha csak a tartási költségeket és a megélhetéséhez szükséges alapvető költségeket kell figyelembe venni, a szülők tartási kötelezettsége főszabály szerint fedezi ezeket a szükségleteket, és tárgyaltanná teszi a határ menti ingázó munkavállaló által az ilyen szükségletek fedezéséhez nyújtott kiegészítő vagy további hozzájárulást.

- 31 A gyermek másik szülőjével fennálló kapcsolattal kapcsolatban azt a kérdést is fel kell tenni, hogy van-e jelentősége annak a kérdésnek, hogy a gyermek milyen szabályok szerint tartózkodik felváltva a két szülőjénél, mivel egy kiterjedt kapcsolattartási és elhelyezési jog vagy közös tartózkodási hely a másik szülőt főszabály szerint arra készítheti, hogy nagyobb mértékben vállalja természetbeni tartási kötelezettségeit, és kevésbé teszi esetlegesen szükségessé a gyermek szükségleteinek határ menti ingázó munkavállaló általi fedezését.
- 32 E kérdések mindegyikét főszabály szerint a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezések tág értelmezése elvének fényében kell vizsgálni (2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 58. pont), és ebből következően az ilyen tág értelmezési elv esetleges korlátaira tekintettel.
- 33 E megfontolások alapján a Cour de Cassation (semmitőszék) előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz fordul.

4. AZ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA ELŐTERJESZTETT KÉRDÉSEK

- 34 A Cour de cassation (semmitőszék) a következő kérdéseket terjeszti elő:
- 1 a) A gyermek „eltartásához való hozzájárulás” fogalmát – amelyből az Európai Unió jogának rendelkezései értelmében a Bíróság ítélkezési gyakorlatában a munkavállalók szabad mozgásával és a határ menti ingázó munkavállaló által a valamely tagállamban folytatott keresőtevékenységével összefüggő szociális kedvezményben való részesüléssel kapcsolatban kialakított, családtagi jogállás következik – házastársának vagy regisztrált élettársának azon gyermeke után, akivel nincs leszármazáson alapuló rokon kapcsolat, önmagában vagy a munkavállalók szabad mozgásának biztosítására irányuló rendelkezések tág értelmezésének elvével együttesen úgy kell-e értelmezni, hogy az fennáll az alábbiak alapján, és ennél fogva jogot keletkeztet a szociális kedvezményben való részesülésre:
- kizárólag a határ menti ingázó munkavállaló és a gyermek egyik szülője közötti házasság vagy regisztrált élettársi kapcsolat fennállása alapján;
  - kizárólag a határ menti munkavállaló és a gyermek közös lakóhelyének vagy tartózkodási helyének ténye alapján;
  - kizárólag azon tény alapján, hogy a határ menti ingázó munkavállaló viseli az általában a gyermek javára felmerülő bármely költséget, még akkor is, ha az
    - o olyan szükségleteket elégít ki, amelyek nem alapvető vagy tartási jellegűek,

- o harmadik személy javára történik, és csak közvetett módon szolgálja a gyermek javát,
  - o nem a gyermek kizárólagos vagy sajátos érdekét, hanem a háztartás egészének javát szolgálja,
  - o csak alkalmoszerű,
  - o alacsonyabb a szülők által viselt kiadásoknál,
  - o a gyermek szükségletei szempontjából jelentéktelen,
- kizárólag azon tény alapján, hogy a költségeket a határ menti ingázó munkavállaló és házastársa vagy bejegyzett élettársa – a gyermek szülője – közös számlájáról fedezik, tekintet nélkül az ott szereplő pénzeszközök eredetére;
  - kizárólag azon tény alapján, hogy a gyermek 21. életévét nem töltötte be?

1b) Amennyiben az első kérdésre adott válasz nemleges, úgy kell-e értelmezni az „eltartáshoz való hozzájárulás” fogalmát, hogy az fennáll és így a szociális ellátásra való jogosultságot keletkeztet, ha az említett körülmények közül kettő vagy több fennállását is bizonyították?

2) A gyermek „eltartáshoz való hozzájárulásnak” a Bíróság ítélkezési gyakorlatában a munkavállalók szabad mozgásával és a határ menti ingázó munkavállaló által a valamely tagállamban folytatott keresőtevékenységével összefüggő szociális kedvezményben való részesüléssel kapcsolatban kialakított fogalmát, amelyből az Európai Unió jogának rendelkezései értelmében a családtagi jogállás következik, a házastársának vagy regisztrált élettársának azon gyermeke után, akivel nincs leszármazáson alapuló rokoni kapcsolata, önmagában vagy a munkavállalók szabad mozgásának biztosítására irányuló rendelkezések tág értelmezésének elvével együttesen úgy kell-e értelmezni, hogy az nem áll fenn az alábbiak alapján, és ennélfogva kizárja a szociális kedvezményben való részesülés jogát:

- kizárólag a gyermek szüleit terhelő tartási kötelezettség fennállása alapján, függetlenül
  - o attól a kérdéstől, hogy e tartási követelést bírósági úton vagy szerződés útján állapították-e meg,
  - o attól az összegtől, amelyben a tartási követelést megállapították,
  - o attól a kérdéstől, hogy a kötelezett ténylegesen teljesíti-e ezt a tartási kötelezettséget,

- o attól a kérdéstől, hogy a határ menti ingázó munkavállaló hozzájárulása pótolja-e a gyermek szülőjének mulasztását,
- kizárólag azon tény alapján, hogy a gyermek rendszeres időközönként, kapcsolattartási és elhelyezési jog, váltakozó elhelyezés keretében vagy más módon történő tartózkodás keretében a másik szülőnél tartózkodik?

MUNKADOKUMENTUM